

již dle samého zákona nabyli dnem 26. února 1919 hodnosti vrchních oficiálů a uvedená jmenování jejich, jak dekret z 10. května 1920 č. 947 implicity doznává, byla jen formelním provedením této zákonné dispozice.

Stížnosti jeví se proto bezdůvodnými, pročež musely býti zamítnuty.

Č. 908.

Vojenské záležitosti: * Do zamítnutí žádosti za přiznání charakteru legionáře dle zák. ze dne 24. července 1919 č. 462 sb. z. a n. přísluší žadateli stížnost na nejv. správ. soud. Předpoklady dle § 2 cit. zák. a čl. 5—6 prov. nař. ze 4. března 1920 č. 151 sb. z. a n. musí prokázati žadatel.

(Nález ze dne 25. června 1921 č. 8239.)

V ě c: František S. v Praze (adv. Dr. K. Teršip z Říčan) proti ministerstvu národní obrany (zast. min. konc. Jar. Handlem) o přiznání charakteru legionáře.

V ý r o k: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: Ministerstvo národní obrany, likvidační úřad zahraničních vojsk kanceláře československých legií nevyhovělo rozhodnutím z — žádosti stěžovatelově za přiznání charakteru legionáře, protože není prokázáno, že stěžovatel nemohl se ani v roce 1917 přimknouti k řadám československého vojska na Rusi, zatím co ostatním členům organizace se to podařilo; potvrzení prof. M. o přihlášce shledáno nedostačujícím, protože prof. M. v r. 1917 nebyl v evropském Rusku, potvrzení postrádá data, kdy se přihlášení stalo, on nemohl též věděti, že skutečně stěžovateli nebylo možno nastoupiti službu v československém vojsku na Rusi.

O stížnosti do rozhodnutí toho podané, uvážil nejvyšší správní soud toto:

Zákonem z 24. července 1919 č. 462 sb. z. a n. o propůjčování míst legionářům byly pro legionáře stanoveny určité výhody. V § 2, odst. 1 a 2 stanoveno, kdo jest legionářem, v odst. 4, že potvrzení o tom vydává kancelář Československých legií při ministerstvu národní obrany.

Legionářem jest dle § 2 cit. zák. každý dobrovolník československé legionářské (revoluční — zahraniční) armády, který byl do ní zařazen na základě přihlášky učiněné příslušnému orgánu nebo zástupci československé Národní Rady v Paříži nebo některé z jejích odboček nejdéle do 28. října 1918 a to úplně dobrovolně bez jakéhokoli nátlaku nebo nařízení československé Národní Rady nebo jiného československého revolučního orgánu, veřejnou mocí nadaného, a v den převratu, t. j. 28. října 1918 skutečně v ní službu podle svého služebního přidělení konal — nebo který hodnověrně prokáže, že z důvodů, na jeho moci a vůli nezávislých, nemohl v uvedený den v místě příslušného zařazujícího a přidělujícího vojenského orgánu k zařazení býti přítomen, — nebo který byl z ní řádně propuštěn. V odst. 2 § 2 uvedeno, co rozuměti Československou legionářskou armádou, v odst. 3 pak uznání za legionáře také Čechoslováci rakouského, uherského neb německého státního občanství, kteří za války dobrovolně vstoupili do některé ze spojeneckých a spřátelených pravidel-

ných armád, jsoucích v pravidelné válce proti středoevropské koalici a v ní v době převratu t. j. 28. října 1918 skutečně konali službu nebo z ní řádně byli propuštěni, prokáží-li hodnověrně, že z důvodů, na jejich vůli nezávislých, nebylo jim možno vstoupiti nebo přestoupiti do československé revoluční zahraniční legionářské armády.

Dle ustanovení zákonných a čl. 6 prov. nař. ze 4. března 1920 č. 151 sb. z. a n. jest tedy zákonem stanoven nárok na potvrzení o tom, že ta která osoba jest legionář, a stanoveno dále, že osoba, která na potvrzení to činí nárok, musí o ně žádati a v žádosti uvést, jak u ní podmínky § 2 zák. jsou splněny a o tom předložiti písemné doklady.

Z toho jde, že naříkané rozhodnutí zamítajíc žádost stěžovatelovu rozhodlo o nároku jeho, že rozhodnutí naříkané jako rozhodnutí ministerstva národní obrany jest rozhodnutím správního úřadu ve smyslu § 2 zák. o správním soudě z 22. října 1875 č. 36 ř. z. z roku 1876, třeba dle vnitřního zařízení tohoto ministerstva bylo vydáno kanceláří československých legií při ministerstvu národní obrany, že proto osoba, která má za to, že v odporu se zákonem její právo bylo poškozeno, jest oprávněna k stížnosti na nejvyšší správní soud. Námitka nepřipustnosti stížnosti a nepřislušnosti nejvyššího správního soudu postrádá tudíž zákonné opory.

Ve věci samé není dle toho, co bylo předneseno při ústním líčení, již sporu o tom, že se stěžovatel do československé legionářské armády ve smyslu § 2 zák. legionářského platně přihlásil a že do této armády vůbec nebyl zařazen.

Stěžovatel však se dovolává toho, že z důvodů, na jeho moci a vůli nezávislých, nemohl v den 28. října 1918 v místě příslušného zařazujícího a přidělujícího československého vojenského orgánu k zařazení býti přítomen. Stěžovatel v podání z 25. listopadu 1920 udal, že do listopadu roku 1917 obstarával společně s inž. Sch. doplňovací službu pro všechny odcházející do legií, jakož i pro příchozí raněné dobrovolce z bitvy u Zborova na zotavenou do Taškentu posílané. Tím stěžovatel doznal, že mezi československou legionářskou armádou a Taškentem — místem jeho pobytu — bylo spojení, že tedy také pro něho byla možnost, aby se dostavil k zařazení do této armády — tou dobou do Francie odcházející.

Když za těchto skutečností naříkané rozhodnutí dospělo k závěru, že není prokázáno, že stěžovatel nemohl se ani v roce 1917 přimknouti k řadám československého vojska na Rusi, nemohl nejvyšší správní soud seznati, ani že závěr ten zakládá se na skutkové podstatě nedostatečně vyšetřené, ani že skutková podstata nesprávně byla posouzena.

Stěžovatel vytýká naříkanému rozhodnutí, že nevzalo ohled na službu politicko-vojenskou propagační i organizační, a dovolává se okolnosti, že v organizaci taškentské byl od 1. října 1916 do 31. ledna 1917 členem výboru a že byv 28. července 1917 zvolen tajemníkem od 10. srpna do 31. října 1917 obstarával společně s inž. Sch. doplňovací službu pro všechny odcházející do legií, jakož i pro příchozí raněné dobrovolce z bitvy u Zborova, že 3. listopadu 1917 nastoupil službu účetního na dole uhelném v K. M., který do té doby požíval práv závodu pracujícího na obranu státu ruského, že ve službě té setrval do 23. února 1919 a že k nastoupení služby té obdržel povolení od gen. štábu turkestanského voj. okruhu jako člena revoluční organizace.

Jest sice dle čl. 5 cit. prov. nař. službě ve zbrani na roven postavena služba politická, služba v závodech na obranu, učitelská a pod., ale jen tehdy, když výslovným ustanovením kompetentních úřadů zahraničního hnutí (t. j. Československou Národní Radou v Paříži a jejími odbočkami a kanceláři v Rusku, Itálii, Americe a Anglii) za ni byla prohlášena. Že služba organizační, kterou stěžovatel dle svého udání konal od 1. října 1916 do 31. ledna 1917 a v době od 10. srpna do 31. října 1917, která tedy do 28. října 1918 netrvala (viz § 2 cit. zák.), a služba účetního v udaném dole jedním z těchto orgánů československého zahraničního hnutí byla prohlášena za rovnou službě ve zbrani, stěžovatel sám ani netvrdil, pouhé povolení k nastoupení jejímu však ve smyslu čl. 5 cit. prov. nař. nestačí k dosažení charakteru legionáře a nestačí k tomu též, že závod onen ruskými úřady byl uznán za závod pracující na obranu státu; služba taká jest tedy pro tuto kvalifikaci bezvýznamnou.

Nejvyšší správní soud nemohl proto seznati vadu řízení v tom, že naříkané rozhodnutí ke službě té vůbec nepřihlíželo a důkazy o ní nabídnuté pominulo.

Stížnost jeví se proto bezdůvodnou, pročež byla zamítnuta.

Č. 909.

Pozemková reforma: * Státní pozemkový úřad není oprávněn ukládati osobě hospodařící na zabraném statku, která propustila část svých zřízenců z důvodu, že jí pro příděl pozemků do prozatímního vnučeného pachtu dle § 63 zák. příděl. byla odebrána půda a tím statek zmenšen, aby zřízence ve svých službách ponechala.

(Nález ze dne 27. června 1921 č. 2606.)

Věc: Josef B. ve St. proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze stran výpovědi zemědělským zaměstnancům.

Výrok: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Žalovaný úřad vydal dne — do rukou stěžovatele jako pachtýře velkostatku St. toto rozhodnutí:

»Výpovědi, které jste dal svým deputátníkům neb jiným trvalým zaměstnancům na dvoře Vámi pachtovaném z toho důvodu, že Vám byla odebrána půda k provedení ustanovení § 63 zák. ze dne 30. ledna 1920 č. 81 sb. z. a n., jsou neoprávněny a jest Vám je odvolati.«

Motivuje je takto:

»Propouštění čeledí a jiných trvalých zaměstnanců na velkostatech jedině z toho důvodu, že odebrána byla půda pro prozatímní pacht, není ničím odůvodněno, a spatřuje státní pozemkový úřad v jednání takovém úmyslné rušení přídělkové akce, nařízené §em 63 příděl. zák., proti němuž zakročiti lze tresty dle § 20 zák. ze dne 16. dubna 1919 č. 215 sb. z. a n., doplněného zákonem ze dne 11. července 1919 č. 387 sb. z. a n. Pro případ, že by jednáním takovým vznikly pracovní spory, jež ohrožují vážně řádné hospodaření, musila by vina těchto pracovních poruch býti příči-